

LIETUVOS RESPUBLIKOS SUSISIEKIMO MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 17, LT-01505 Vilnius, tel. (8 5) 261 2363,
faks. (8 5) 212 4335, el. p. sumin@sumin.lt.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188620589

2022-07-01 Nr. 6-2364

VALSTYBĖS VALDOMŲ ELEKTRONINIŲ RYŠIŲ TINKLŲ 2021 METŲ ATASKAITA

1. Valstybės valdomi elektroninių ryšių tinklai

Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerija (toliau – Susisiekimo ministerija) Valstybės valdomų elektroninių ryšių tinklų ataskaitą (toliau – Ataskaita) rengia vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2017 m. gruodžio 18 d. nutarimo Nr. 1056 „Dėl Valstybės valdomų elektroninių ryšių tinklų plėtros planavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (toliau – Nutarimas) 3.2 papunkčiu, nustatančiu, kad „*Susisiekimo ministerija šio nutarimo 3.1 papunktyje nurodytos informacijos pagrindu kasmet iki liepos 1 d. parengia ir savo interneto svetainėje skelbia ataskaitą, kurioje pateikiama apibendrinta informacija apie valstybės valdomus elektroninių ryšių tinklus per ataskaitinį laikotarpį...*“.

Nutarimu patvirtinto Valstybės valdomų elektroninių ryšių tinklų plėtros planavimo tvarkos aprašo 2.1 papunktyje įtvirtinta valstybės valdomas elektroninių ryšių tinklo sąvoka:

Valstybės valdomas elektroninių ryšių tinklas – elektroninių ryšių tinklas, įrengtas valstybės ir (ar) Europos Sąjungos struktūrinių fondų, valstybės įmonės ar viešosios įstaigos, kurių savininkė yra valstybė, Valstybinio socialinio draudimo fondo, Privalomojo sveikatos draudimo fondo ir kitų valstybės pinigų fondų lėšomis.

Atsižvelgiant į valstybės valdomas elektroninių ryšių tinklo (toliau – tinklas) apibrėžtį, šioje Ataskaitoje pateikta informacija apie šiuos tinklus:

- VĮ Klaipėdos valstybinio jūrų uosto direkcijos valdomą tinklą;
- VĮ „Oro navigacija“ valdomą tinklą;
- Lietuvos mokslo ir studijų institucijų kompiuterių tinklą LITNET;
- VšĮ „Placiajuostis internetas“ valdomą tinklą;
- Vidaus reikalų ministerijos valdomą tinklą.

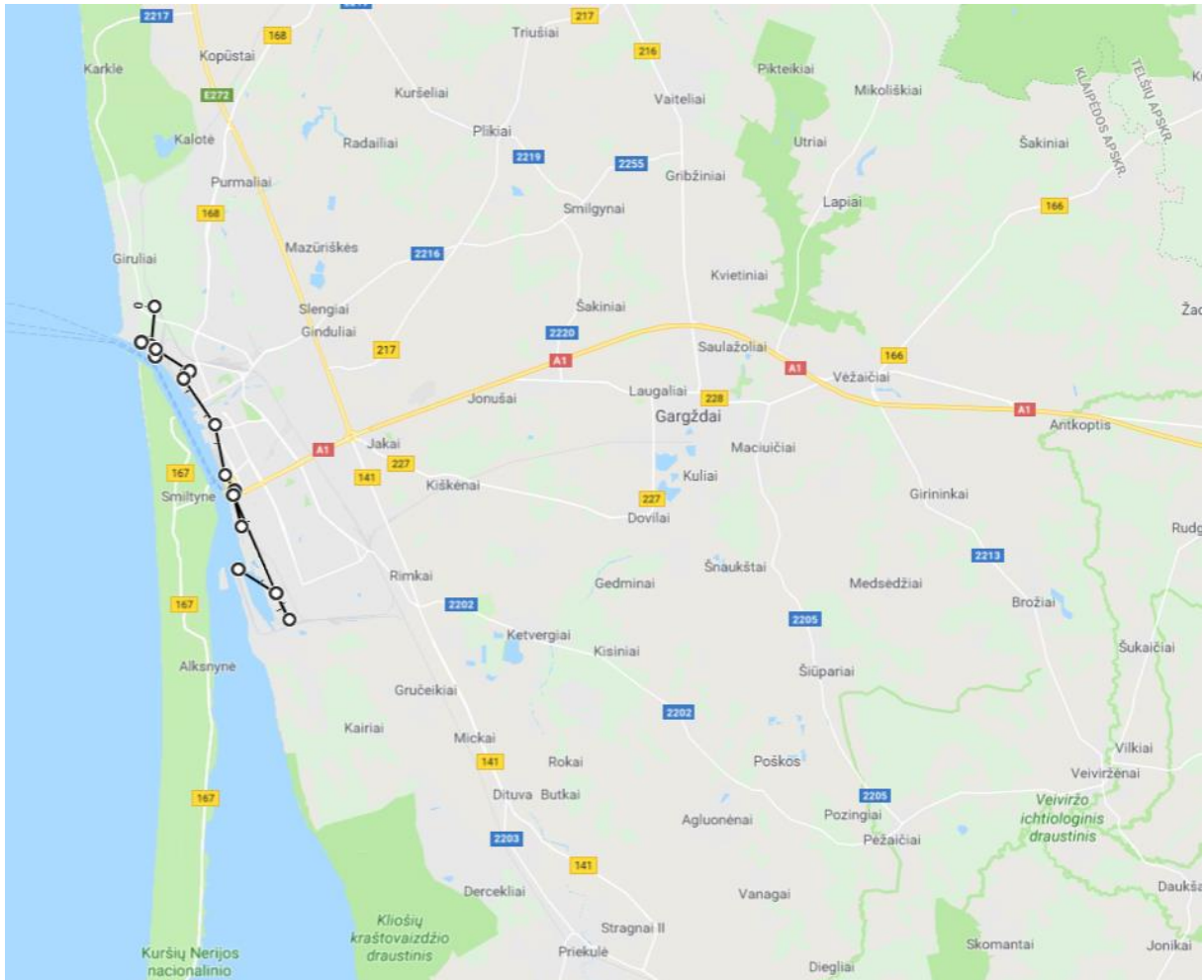
Pažymėtina, kad Nutarimo 3.4 papunktyje nustatyta, kad nutarimas netaikomas valstybės elektroninių ryšių tinklų valdytojams, valdantiems nacionalinio saugumo ir gynybos interesams naudojamus elektroninių ryšių tinklus. Vadovaudamasi šia išimtimi, informacija apie Krašto apsaugos ministerijos ir įstaigų prie ministerijos valdomus elektroninius ryšių tinklus nebuvo teikiama ir nėra įtraukiama į šią Ataskaitą.

Susisiekimo ministerija, rengdama Ataskaitą, surinko duomenis iš VŠĮ „Plačiajuostis internetas“, VĮ „Oro navigacija“, VĮ Klaipėdos valstybinio jūrų uosto direkcijos, Kauno technologijos universiteto ir Vidaus reikalų ministerijos. Institucijų ir organizacijų buvo prašoma pateikti šią informaciją apie valstybės valdomus elektroninių ryšių tinklus, nurodant:

- jų paskirtį;
- geografinį padengimą;
- duomenis apie turimą kabelinę infrastruktūrą ir tinklo įrangą (movos, linijos ir jų ilgis, sujungimai ir jų adresai, pralaidumas, amžius, garantija ir kt.);
- duomenis apie tinklo mazgus/patalpas, kuriuose yra/gali būti montuojamos telekomunikacinės spintos, nurodant mazgo adresą, mazgo koordinatės, mazgo patalpų plotą, laisvą vietą įrangos talpinimui, ar nėra apribojimų (galios ir pan.);
- vykdytą 2021 metais tinklo plėtrą;
- finansavimo šaltinius;
- investicijas (finansinę informaciją apie valdomų tinklų įrengimo sąnaudas (angl. CAPEX));
- eksploatacijos kaštus (tinklų administracines veiklos sąnaudas (angl. OPEX));
- naudotojus;
- teikiamas paslaugas, suteiktų paslaugų kainodarą;
- pagal Valstybės valdomų elektroninių ryšių tinklų plėtros planavimo tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2020 m. rugsėjo 23 d. nutarimu Nr. 1044 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2017 m. gruodžio 18 d. nutarimo Nr. 1056 „Dėl Valstybės valdomų elektroninių ryšių tinklų plėtros planavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo“, nuostatas vykdytas viešąsias konsultacijas;
- informaciją apie planuojamus įrengti naujus ar plėtoti esamus tinklus ir jiems numatytą biudžetą bei finansavimo šaltinius;
- ir kitą svarbią informaciją.

Pagal institucijų ir organizacijų duomenis, pateiktus atsakant į šią užklausą, toliau Ataskaitoje pateikiama apibendrinta informacija apie tinklus.

1.1. VĮ Klaipėdos valstybinio jūrų uosto direkcijos (KVJUD) valdomas tinklas

Žemėlapis orientacinio pobūdžio, linijų maršrutai žemėlapyje neatitinka faktinės jų vietos.

Valdomo tinklo paskirtis - užtikrinti Klaipėdos uosto informacinių ir telemetrinių sistemų veikimą. KVJUD tinklas jungia išskirtinai tik šios įstaigos objektus.

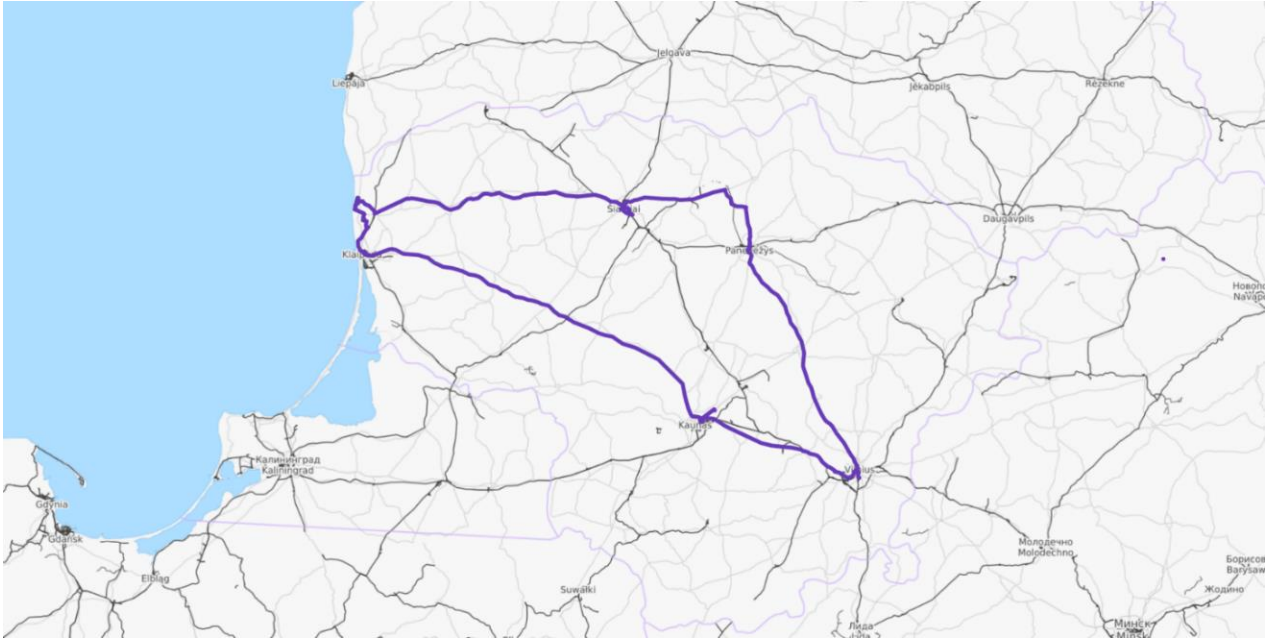
2021 m. tinklas buvo pertvarkytas, įrengiant 530 m. atšaką nuo magistralinio tinklo šulinio į naujai pastatytą radiolokacinės kontrolės bokštą. Tinklo įrengimo sąnaudos (angl. CAPEX) per 2021 m.: 3,5 tūkst. Eur su PVM.

Tinklo administracinės veiklos sąnaudos (angl. OPEX) per 2021 m.: 27,4 tūkst. Eur.

Interneto prieigos paslaugas teikia AB Lietuvos radijo ir televizijos centras ir Telia Lietuva, AB. Duomenų perdavimo paslaugas teikia AB Lietuvos radijo ir televizijos centras.

Papildomai pažymėtina, kad KVJUD yra įtraukta į Susisiekimo ministerijos reguliavimo srities įmonių ir akcinių bendrovių valdomų elektroninių ryšių tinklų optimizavimo modelį, todėl informacija apie KVJUD paslaugas skelbiama viešai <https://www.placiajuostis.lt/lt/tinklu-optimizavimas>.

1.2. VI „Oro navigacija“ (ON) valdomas tinklas

ON tinklą sudaro tarpmiestinis duomenų perdavimo tinklas ir prieigos prie tinklo įranga. ON neperka tinklo įrangos ar jos talpinimo paslaugų iš paslaugų tiekėjų.

ON valdomas tinklas yra vienas iš esminių elementų, užtikrinant ryšių, navigacijos ir stebėjimo paslaugų teikimą. Ryšių, navigacijos ir stebėjimo paslaugos - tai įrangos (radarai, navigacijos švyturiai, radijo ryšio ir antžeminio ryšio įrenginiai ir kt.) ir paslaugų visuma, padedanti valdyti skrydžius realiu laiku bei leidžianti patiems orlaiviams nustatyti jų padėtį erdvėje.

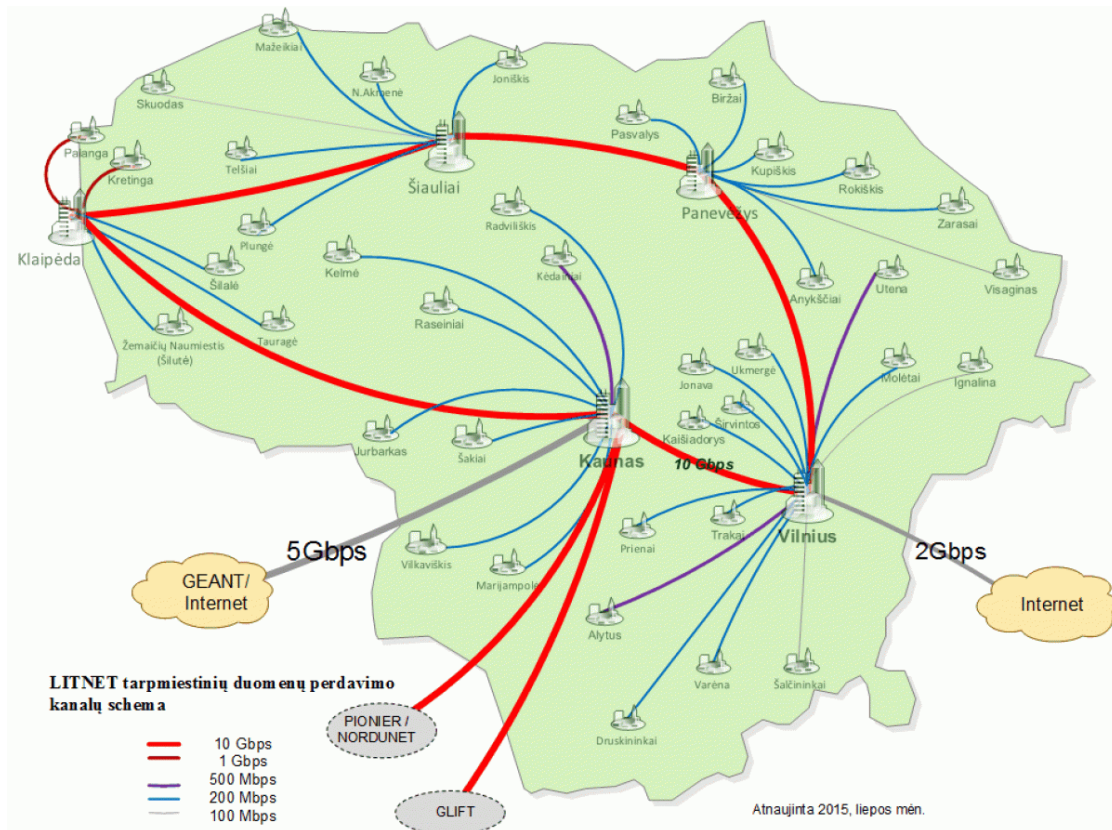
Tinklo paslaugoms teikti reikalingą infrastruktūrą bei įrangą prižiūri ON darbuotojai. Sutarčių su trečiosiomis šalimis dėl įrangos priežiūros nėra, sąnaudas sudaro turimos įrangos nusidėvėjimas.

ON tinklo administracinės veiklos sąnaudos (angl. OPEX) per 2021 m. 214,4 tūkst. Eur., tinklo įrengimo sąnaudų (angl. CAPEX) per 2021 m. nebuvo patirta.

ON 2022 m. neplanuoja plėsti tarpmiestinio duomenų perdavimo tinklo, tačiau planuoja modernizuoti prieigos prie tinklo įrangą. Šiam tikslui 2023 m. yra numatyta 100 tūkst. Eur. Modernizavimas bus atliekamas naudojant įmonės lėšas.

Papildomai pažymėtina, kad ON yra įtraukta į Susisiekimo ministerijos reguliavimo srities įmonių ir akcinių bendrovių valdomų elektroninių ryšių tinklų optimizavimo modelį, todėl informacija apie ON tinklo mazgus ar patalpas, kuriuose gali būti montuojama telekomunikacinė įranga, ir informacija apie tinklu siūlomas teikti paslaugas, jų teikimo sąlygas yra skelbiama viešai <https://www.placiajuostis.lt/lt/tinklu-optimizavimas>.

1.3. Lietuvos mokslo ir studijų institucijų kompiuterių tinklas LITNET

LITNET jungia mokslo, studijų ir švietimo institucijų kompiuterių tinklus. Prie šio tinklo prijungtos institucijos gali būti teikiamos duomenų perdavimo paslaugos, diegiami inovatyvūs kompiuterių tinklo ir paslaugų sprendimai.

LITNET infrastruktūrą valdo LITNET techniniai centrai, kurių funkcijas vykdo Kauno technologijos universitetas, Vilniaus universitetas, Vilniaus Gedimino technikos universitetas, Vytauto Didžiojo universitetas, Klaipėdos universitetas, Šiaulių universitetas.

LITNET techninių centrų funkcijas vykdančios universitetai sudaro Jungtinės veiklos sutartį ir paskiria LITNET lėšų administravimą bei darbų, numatytų LITNET veiklos metiniuose planuose ir sąmatose, vykdymo organizavimą ir koordinavimą pavesti vienam iš šių sutartį sudarančių universitetų ir jį įvardinti Administruojančiu universitetu. Universitetai sutaria administruojančio universiteto funkcijas pavesti KTU.

LITNET paslaugų teikimo tvarka ir LITNET naudojimo taisyklės yra patvirtintos Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2011 m. liepos 18 d. įsakymu¹ Nr. V-1348. Lietuvos mokslo ir studijų kompiuterių tinklo LITNET paslaugų teikimo tvarkos aprašas nustato LITNET paslaugų teikimo tvarką prie LITNET tinklo prijungtoms institucijoms. Tvarkoje yra išvardinta kokioms institucijoms LITNET gali teikti paslaugas:

- mokslo ir studijų institucijoms, atitinkančios Mokslo ir studijų įstatymo nuostatas;
- švietimo institucijoms, atitinkančios Švietimo įstatymo nuostatas;
- institucijoms, teisės aktų nustatyta tvarka vykdančios Švietimo įstatyme bei Mokslo ir studijų įstatyme numatytas funkcijas, šių funkcijų vykdymui;
- institucijoms, vykdančioms Švietimo įstatymo bei Mokslo ir studijų įstatymo nuostatas atitinkančias programas arba projektus, šių programų ar projektų vykdymui;
- kultūros institucijoms, tenkinančioms viešuosius poreikius (bibliotekos, muziejai ir kt.).

¹ <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/TAIS.405853>

PI tinklas skirtas teikti didmenines sparčiojo plačiajuosčio ryšio pasaugas vietovėse, kuriose tokios infrastruktūros nėra, ir plėtoti modernią, į ateitį orientuotą elektroninių ryšių infrastruktūrą, mažinančią skaitmeninę atskirtį.

PI viso turi beveik 10 000 km. šviesolaidinių kabelinių linijų ir naudoja apie 3 000 km kitų operatorių šviesolaidinių linijų.

PI vykdomi šiuos projektus:

- Projektas „Kaimiškujų vietovių informacinių technologijų plačiajuosčio tinklas RAIN“ (RAIN). Įgyvendinimo laikotarpis: 2005 - 2008 m., nutiesta 3 357 km šviesolaidinių linijų.

- Projektas „Kaimiškujų vietovių informacinių technologijų plačiajuosčio tinklo RAIN plėtra“ (RAIN-2). Įgyvendinimo laikotarpis: 2009 - 2015 m., nutiesta 5 775 km šviesolaidinių linijų.

- Projektas „Plačiajuosčio ryšio infrastruktūros plėtra kaimo vietovėse“ (PRIP). Įgyvendinimo laikotarpis: 2014 - 2015 m., nutiesta 485 km šviesolaidinių linijų.

- Projektas „Parama plačiajuosčio ryšio infrastruktūrai (II etapas)“ (PRIP-2). Įgyvendinimo laikotarpis: 2016 - 2018 m., nutiesta 342 km šviesolaidinių linijų.

Pažymėtina, kad PI įgyvendina projektus pagal su Europos Komisija suderintas valstybės pagalbos schemas, kurios užtikrina infrastruktūros plėtrą tik baltosiose vietovėse, t. y. nedubliuojant esamos viešosios elektroninių ryšių infrastruktūros.

PI įgyvendino projektą „Naujos kartos interneto prieigos infrastruktūros plėtra“ (toliau – NKP projektas). NKP projekto tikslas – sudaryti prielaidas gyventojams prisijungti prie naujos kartos prieigos tinklo teritorijose, kurių šiuo metu nedengia naujos kartos prieigos infrastruktūra („baltosios dėmės“), ir kuriose minėtos infrastruktūros plėtra nenumatyta artimiausių trijų metų laikotarpyje.

PI teikia šias didmenines plačiajuosčio ryšio paslaugas:

- ryšio paslauga dviem šviesolaidinio kabelio skaidulomis;
- ryšio paslauga viena šviesolaidinio kabelio skaidula;
- duomenų srauto perdavimas iki 500 Mb/s sparta;
- duomenų srauto perdavimas iki 3 Gb/s sparta;
- ryšio paslauga sutankintomis šviesolaidinėmis skaidulomis;
- prieiga prie tinklo galinių objektų iki 300Mb/s ir 1Gb/s sparta;
- įrangos priegloba komutacinėje spintoje.

Planuojamos teikti paslaugos:

- įrangos talpinimas bokšte;
- vieta įrangai vidurinėje bokšto sekcijoje;
- vieta bokšto teritorijoje šalia konteinerio.

Taip pat pažymėtina, kad PI teikiamų paslaugų tarifai numatyti Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro 2021 m. lapkričio 29 d. įsakyme Nr. 3-543 „Dėl viešosios įstaigos „Plačiajuosčio internetas“ teikiamų paslaugų tarifų“.

Investicijos į tinklo infrastruktūrą (projektai RAIN, RAIN-2, PRIP, PRIP-2 bei įstaigos investicijos) (CAPEX) už praėjusius 2021 metus (CAPEX) – 11313,8 tūkst. Eur; veiklos sąnaudų už praėjusius 2021 metus (OPEX) – 5317,6 tūkst. Eur.

1.5. Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos (VRM) valdomas tinklas

Vidaus reikalų telekomunikacinis tinklo kamieninio lygio žemėlapis orientacinio pobūdžio, linijų maršrutai žemėlapyje neatitinka faktinės jų vietos.

Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerija valdo Vidaus reikalų telekomunikacinį tinklą (toliau – VRTT). Jo nuostatai, administravimo ir plėtros taisyklės patvirtintos Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro 2006 m. spalio 13 d. įsakymu Nr. 1V-388 „Dėl vidaus reikalų telekomunikacinio tinklo nuostatų ir vidaus reikalų telekomunikacinio tinklo administravimo ir plėtros taisyklių patvirtinimo“.

VRTT – elektroninių ryšių tinklas, kurio paskirtis yra:

- sudaryti sąlygas saugiai teikti Vidaus reikalų informacinės sistemos (toliau – VRIS) duomenis VRIS Centrinio duomenų banko vartotojams;
- sudaryti sąlygas VRTT vartotojams saugiai ir efektyviai keistis VRIS duomenimis ir kita informacija tarpusavyje ir su kitomis valstybės institucijoms ir įstaigomis;
- užtikrinti telekomunikacijų paslaugų VRTT vartotojams teikimą;
- sudaryti galimybę VRIS vartotojams naudotis internetu ir tarnybinio elektroninio pašto paslaugomis;
- sudaryti galimybę VRTT vartotojams naudotis viešųjų telekomunikacijų paslaugų teikėjų paslaugomis;
- sudaryti galimybę elektronines viešąsias paslaugas teikti fiziniams ir juridiniams asmenims.

VRTT jungia objektus Vilniaus mieste, į kitus Lietuvos miestus paslaugos perkamos iš paslaugų teikėjų.

VRM duomenys apie perkamas tinklo ir įrangos ar jos talpinimo paslaugas:

- duomenų ir balsų perdavimo ir su tuo susijusios paslaugos gaunamos iš BĮ Kertinis valstybės telekomunikacijų centras;
- Vilniaus mieste nuomojamos vietos VRTT kabeliams AB Telia Lietuva ryšių kabelių kanalų sistemoje (bendras ilgis kanale 65303 m).

VRM valdomas VRTT pradėtas diegti 1993 m., todėl apibendrintų duomenų apie finansines įrengimo sąnaudas (angl. CAPEX) nepateikta.

VRTT išlaikymo sąnaudos per 2021 metus (angl. OPEX): 118 tūkst. Eur.

Įrengti naujų VRM valdomų elektroninių ryšių tinklų VRM neplanuoja. Plėtoti esamą VRTT šiuo metu VRM nenumato, nes vadovaujantis Lietuvos Respublikos valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymo 43² straipsniu VRM naudojami Saugiojo valstybinio duomenų perdavimo tinklo sujungimo paslaugomis.

2. Apibendrinimas ir išvada

1. Įvertinus įmonių ir organizacijų pateiktą informaciją už 2021 metus, esminių pokyčių, lyginant su 2020 metų duomenimis, nenustatyta.

2. 2021 m. liepos 28 d. ES Tarybos įgyvendinimo sprendimu dėl Lietuvos ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano patvirtinimo buvo priimtas „Naujos kartos Lietuva“ planas, kuriame numatytos lėšos PI – 49 mln. Eur – pastatyti 50 atviros prieigos ryšio bokštų, nutiesti 2000 km šviesolaidinio ryšio linijų ir įdiegti reikalingą techninę įrangą, taip sudarant palankias galimybes privatiems operatoriams užtikrinti paskutinios mylios paslaugas galutiniams vartotojams teritorijose, kuriose šiuo metu nėra privačių operatorių infrastruktūros arba artimiausiu metu jos neplanuojama įrengti. Įgyvendinus šį projektą, bus išplėstas PI valdomas elektroninių ryšių tinklas.

3. 2021 m. gegužės 17 d. VRM inicijavo darbo grupės dėl Valstybinio kritinio radijo ryšio tinklo sukūrimo, kuriai pavesta iki 2022 m. kovo 31 d. parengti esminius dokumentus ir teisės aktų projektus dėl šio tinklo įteisinimo, organizacinės struktūros nustatymo, techninių reikalavimų nustatymo ir kt. Konstatuotina, kad šiais veiksmais buvo pradėtas naujo, valstybės valdomo, radijo ryšio tinklo kūrimas.